

مسکین تازدین

دناڅبهرا گومان و راستیی دا

رؤنکرنهک:

(مسکین تازدین) ناڅ و نیشانی چیرؤکهک
وقهولهکئ میژووویه، میژووویا وی څه دگهرا
سهردهمی شیخادی کورئ مسافری «۶۷-
۵۷۵۷ک۵۷/۱۰-۱۳۷ن» ژ شامی هاتیسه
لالشی ولی تاکنجی بوویه. لهوما گرنکیا خوه یا
تایبته هه بوویه باندؤرا خوهیا ئه رینی کره ل ناڅ
(ئیزیدخانی) تایبته کهسی دیندار و علمدار، ل
سالا (۱۹۸۸) ب لیمه تی څه (بدهل فه قیر
حه جی) څی به کئی گرنګ دینه څی ئه رکی ب
پیرؤزی څه ل گؤڅارا کاروان ژماره (۷۷)
جیگردهک، ئه وی کو بابئ وی (فه قیر حه جی فه قیر
شه مۆ)*. پشته (۱۶) سالا نفیسه ری دووی دیار
دبه و بگرنګیڅه د پهرتوکا خوهیا ل بن ناڅی (په ژن
ژ ئه ده بی دینی ئیـزدیان) د.خلیل جندی ب
رهنگه کی زه لال همبیتز دکه. مینا دده بهر ئامازی

که مالئ هه و پیری

کو نقیسنینا فی دهقی ژئیده ری سهره کی گوڤارا کاروان بوویه. ههر ههمان گوڤارا مه ل سهری ناماژا دای. لی پشتی بوورینا چهندا دن نقیسه ری سیب دیار دبه ژ گوڤارا خوشتی (لالش) ژماره (۲۴) ساللا ۲۰۰۶ ژبال که کی (یوسف بهری) فه ژ زارده فی (شیخ عه مر شیخ لیاس) خه لکی باشیک کی وه رگریه، وهه ر بو زانین نه ف قه ول ژبال قه ولزان (شیخ دهستی) فه هاتیه سهر راست کرن به لی نزا ئوی پشتا خوه ب چ ژئیده ر گهرم کریه؟ کو ئه و سهر راست کرنا وی کری یا دروست بوویه یان نه؟ چونکی ل قیبری مرؤف نزانن گوتنا کی یا دروسته؟ ههر دیسا ناماژی دده وی یه کی کو ژئیده ری وی سهره کی گوڤارا کاروان بوویه. و فی سهرهاتی وقه ولی د ده نقیسنین. ژبه ر وی گومانا دهقی دهقی دا خویا دبه مه ب سوپاسی فه هه ول دا فی دهقی سهر دوو ته وه ری سهره کی دابهش کن. ل فی ده ری تنی بابه تی مه ل دؤر دهقی دووی وسیبی یه مه چ ناریشه لگه ل یی ئیک کی نینه ژبه رهن نه گه را (...). پیته فی دزانم فی نقیسنینی ب نازاندن فه بگه هینم به رده ستی خوندکاری هیژا ل گور تیگه هشتنا خوه هیقییدارم ل ناستی پیویست به ورؤناهی بی به ردن سهرهن لایه نی گرنگ. ژبو هه لسه نگانندنی به لکی ژبو نازاندنی.

نه وهر ای ئیک کی:

به ری ههر تشتی من ریز و خۆشه ویستی ژبو هه ردوو نقیسه رین به ریز هه نه ژبو خه مخوریا وان. ئه می هه ول به دن هن لایه نا ژ چیرۆکی بدنه دیار کرن ئه و تشتی جیی گومانی دهقی ته وه ری دا:

ده رگه هی ئیک کی و پیناسه ک ژبال د. خلیل جندی فه:

ب فی رهنگی دکتور ده رگه هی فه دکه: (بههرا بتر ژ خاس و باچاکیت ئیزدیان، ب تایبهت ل دهوری هاتنا شیخادی، چیرۆک و سهرهاتی هه نه بکه رامهت وه نه ریت شیخادی را، ژبه ر وی که رامه تی وان شیخ و پیرا. ده روپشا... خوه ژبو خودی و شیخادی

شکاندن و شپخاتیا وی قه بول کرن و خوشیپین دنیایی تهرک کرن و بونه دهر ویش. مینا ژئی دبیزن، مسکین تازدین مروقه کی خودی ناس بوو، نهو ژ بنه مالا شه مسانیپ بوو. ده می شیخادی ژ شامی هاتی ول لالشی ناکنجی بووی دهنگی که رامه تیت وی ل دنیایی به لاف بوو ژ دور و نیتزیک دهر ویشا، خودان سور و که ره ما، کوچه ک و خلمه ت کارا... قه ستا لالشی کرن، دا دایندارا وی شیخی بیین ویزانن چی ل باله. مینا ژئی دبیزن: هندهک ب جهنگ هاتن دا شیخادی ژ لالشی دهرینن. هندهکا نه دخواست ژ که رامه تیت وی باوهر بکن و هاتن جهنگ و رکمانا دین لگه ل بکن. مینا شیخیت به غدایی. نه حمه د که بییر، نه حمه د ره فاعی... خه لکه کی دی یی زوری زاف ب دهر ویشی و مسکینی هاتن، خوه ستن وی دینداری بیین و بینه مرید و خلمه تکارین وی. خواستن ل سهر ده ستی شیخادی فیرین قه نجیه کی بکن... مسکین تازدین یه ک ژفان که سی داویپ بوو. هندی ناڤ و دهنگیت شیخادی و که رامه تیت وی دنیا تژی کرن. خه لک ژ هه موو دور و بهرا لی جفیان و بوو (سلتان. په دشا، میر) ئی ئیزدیا، کوچه ک و دیوانیت وی تم ژبو هه موو که سه کی دقه کری بوون قه هوه و گوم گومیت وی ل سهر ناگر نه د هاتنا خوار و سار نه دبوو. سمات و شیلانیت وی، سب و ئیقارا، فه قیر و هه ژارا ژئی دخوارن.. ژ بهر قی یه کی خه لک ده اتنه لالشی، خلمه تکارا، قه له ندره و خودی ناسا، قولیت دارا ژبو ناگری سمات و شیلان و قه هوا شیخادی، ژ چایی دنانینه مه تبه خا مالا شیخادی ل (گایگوژی). نهو گزیت قولیت دارا سال بو سالی ژ سهر یه ک خلاص نه د بوون، هه تا ئیرو روژ هه ر هوسا مایه و کیشانان و ان دارا ب کاره کی دی تر حسیتبکرن، نهو ژئی بابی شیخ، کوچه ک و خلمه تکار، هه موو ل ده می بایزی ب دیرتیا چهند روژا دچنه چایی و قولیت دارا ده افیننه سهر پشت و ملیت خوه، هه تا دکه هه نه گایگوژی، قه ول و بهیتا دبیزن (۱) ب فه کرنا فی دهر گه هی بتر قی ری ره ونق و برقدار دکه و هه ن خالی گرنگی میژووی دده خویا کرن نه فه ژئی مافی هه ر ده قه کی یه. که کی (یه سف بهری) ب فی رهنگی فی دهر گه هی فه دکه: (بی کومان ملله تی کورد بی زه نگینه ب گوتنا چیروک و سهره هاتی و مه ته لوک و... سهره هاتیا مسکین تازدین ژئی ئیک ژوان سهره هاتیپین ئیزدیانه). پشتی قی یه کی (یوسف) فی نه درتسی ژ مه را دده دیار کرن.

(مسکین تازدین کیه؟)

(خودیناس بوو، ل گه لیبی لالشی دژیا، سه فهریت قولاً دکشاندن، خوه ب کراسا دداناسین، برابیی شیخادی بوو) (۲).

ژ دهست دانا هن جشنگی گرنګ دئی چیرۆکی دا:

* دئی چیرۆکی دا شیخادی ب ستونه کا سه ره کی تی دیتن وقه ول ژی دوپاتییی ل قئی به کی دکه. پشتی ب هوربینی مه ئەف یهک همبیزکری هاته دیارکرن دکتور قئی به کی ب خاله کا گرنګ د زانه وهه ناسه کا بهرده وام دقهینه ئەف یه که ژی ناشکراییی دپیشی وناقه روکا چیرۆکی دا دیار دبه. لی که کی (یوسف) پشتی نفیسینا ویدا هاتیه دیتن ناقه روک وبه ری چیرۆکی نکاریه قئی ستونی راگره. ئەف یه که ژی له نگیه کی په یدا دکه.

* مسکین ژ زارۆکینیا خوه ل گه لیبی لالش دژیا (یوسف) قئی به کی دده خوبا کرن. لی (د.خلیل) ب رهنگه کی دن دده خوبا کرن. پشتی هاتنا شیخادی وناث ودهنگی وی (مسکین) ئیک ژوان که سین داوییی بوویه ل په ی ناث ودهنگی وی قهستا په رستگه ها پیرۆزا لالش کریه وب دیدارا وی شاد بوویه.

* دیسا درژییی ددا ناخفتنا خوه (مسکین) ب که سه کی شه مسانی دده ناسکرن وپشتی هاتنا شیخادی قهستا لالش کریه.

لی (یوسف شیخادی ب برابیی (مسکین) دده ناسکرن. ئەفه ژی گۆمانی په یدا دکه.

زمانی چیرۆکی ونموونه ک:

(مسکین تازدین بشر ووه ریبی خوه هلگرتن وچۆ سه فه را قولاً. قولە ک قوتکرو لسه ر ملی خوه دانی بهر ب گزری ریکهفت) (۳) دئی رستی ده مروث هزر دکه کورته چیرۆکه وهه ست ب وی سه رده می ناکه همبه ری قئی چه ندی (د.خلیل) قئی رستی هۆسا دده نفیسین: (ژ گوتنا مسکین تازدین د سی رۆزا دا، سه د قولی دارا ژ چیبایی لسه ر پشتا خوه کشاندنه گایکوژی) (۴) ب دیتنا من دکتور ب رهنگه کی ئەکا دیی سه ره ده ری دگه ل

دهقى چيرۆكى كريبه دهمى هاتى ديتن (ژ گوتنا) نان ل هن دهراتى ديتن (ژ گوتنى جوامبىرا) فان په يثا ژى تام وجوشا خوه يا تايهت هه يه نه خامسه د دهقه كى هوسا يى نه ده بى ئولى دا.

دهمى دهق تى تيكه ل كرن:

بى گومانه دهق واتيه كا سهره كيه ژبو گه هاندنا په ياما خوه يا پيروژ د نه ست وهه ستى خوندكارى هپژا دا نه خامسه دهقه فلكلورى دا فلكلور كه واته ميژوو ههر جوره جه وتيه ك زهرى دگه هينا ئاقه هيبى قى مالباتى.

كه كى (يوسف) ئەف يه كه دنقيسينا ويدا ديار دبه دهمى قى رهنكى ددا نقيسين (دهمى مسكين ژ خهو رابوى زانى شيخادى حوكم ليكره وئو هنده سالى خلمه تكارى وهنده قول كشاندن دانه بهر تير فه خوارنا ئاقى. مسكين تاژدين بهر ب شامى ريده كه فت ول حله بى تيته زيندان كرن. مسكين تاژدين ژ خوه را گوت: ئەز ل لالش نامينم پشتى قى يه كى وهوسا ب سهرى من هاتى ودهقه را شامى هاته بيرا وى وخوه شيا وى دهمى زور ئيزدى ل شامى دژيان مسكين ژ خهو وقى خهونى رادبه بيتى ئيك و دوو بهرى مسكين دده شامى وپشتى د گه ها شامى دچه جهم شيخادى دهستوربى ژى دخوازا هه را شامى. مروف هزر دكه د وى سهر دهمى دا دووشام هه بوونه نان شيخادى ل شامى دژيا ههر ئەقه ژى لنگيى پيدا دكه.

رۆلى نه نجامان چيه؟

(نه نجام) رۆله كى ئه ريتنى دبين دهر دهقه كى دا ژبو ديار كرن وسه راست كرنا هن لايه نى فه شارتى ل په ي بيردوزا هزرا خوه يا رهوشه نبيرى نقيسه ر دده روو ئەف يه كه ژى خونى دگه هينا گيانى ههر دهقه كى. به لى مه ئەف چهنه د نقيسينا كه كى (يه سف) دا نه ديت تنى چهند رسته بيتن كورت ژبو قى قهولى دانه نقيسين.

لى دهه مان دهم دا نان دهه مان دهق دا (د. خليل) فه ب رۆنى ئه ركى خوه ئەدا دكه دپه رتوكا خوه يا ناقه برى دا وهوسا دده نقيسين: ژبو قى چيرۆكى قهوله كى دريژ ب ناقى

(مسکین تاژدین) ههیه. ئەف چیرۆک وقهوله ههم تیکستهکا دیرۆکیه وههم کهرامهت وهنهریت شیخادی دده دیارکرن وژ تالیب دن فه هوسا دیار دکه نابت مرۆقی ئیزدی ل پهی نهفسا خوه بچیت ئەو مرۆقی نهفسا خوه نهگرت. بچ گۆمان دئ پوشمان بت ویهکه باش نایسته رتیا وی. یا دووی کهرب وکین ورک ژبو میتری ئیزدی چینابت وهکو خویابه ئەف قهوله ژلایب شیخ فهخری ئادیا (مه‌لک فهخره‌دین) کو ئەوژی د چه‌رخ دوازدی زاینی ژیایه. وئ هاتیه گۆتنه ب باوه‌ریا من (مسکین تاژدین) و (شیخالی شه‌مسا) یه‌ک کهس بن وپیناسا حالئ وی بت. نانکو مرۆقی هه‌ژار وده‌رده‌ک ب سه‌ری هاتی، (ب باوه‌ریا من. قه‌هرین وده‌رکه‌فتنا (تاژدین) ژ لالشئ، نه ژبه‌ر کو ئەوی سئ سه‌د قولئ دارا ژبو شیلانا شیخادی تانین وپاشی دخه‌ونا خوه‌دا دیت ئەو تینی دبوو، ژبو قورمه‌ک ئاشئ، ئەوی هه‌ر جار ژ سه‌د قول دار کو کربونه خیر ده‌اته خوار!... به‌لکی ئەو ژ لالشئ وده‌قه‌را وه‌لاتشیخ ژبه‌ر رو‌دانه‌کا تایبه‌ت دنیثبه‌را بنه‌مالا ئادانیئ وشه‌مسانیئ ده‌رکه‌فتیه، نه‌و نه‌ ده‌می هندیه‌ ئەم ل سه‌ر باخقین). پاشی دیسا شیخادی ل تاژدین ب ره‌م گه‌ریا وقاری ژ زیندانا حه‌له‌بئ رزگارکت. ل قئ ده‌ری ده‌رگه‌هه‌کی مه‌زن هه‌مه‌ر خه‌مخو‌ری میژوویئ ده‌یله‌ قه‌کری.. وگه‌له‌ک نمو‌نا ده‌ست نیشان دکه ژبو قه‌ژاندن وزبندی هشتنا قئ ده‌قی به‌ر قه‌ه‌ی.

ته‌وه‌ری دووی:

ئه‌ده‌ب ئیکه ژوان ده‌قی گرنه‌گ ومفایه‌کی خویب تایبه‌ت هه‌ی نه‌خاسمه ئه‌ده‌بی دینی ئیزدیان میژووویه‌کا دۆر ودریژل په‌ی هه‌ر ده‌قه‌کی هه‌یه ژ ده‌ست دانا هه‌ر په‌یشه‌کی تان رسته‌کی له‌نگیه‌کی دئینه‌ قادی. ژبه‌ر وی گۆمان جیوازی دقان هه‌ردوو نقیسینا دا رچاڤ ده‌به‌ ئەمی ب هه‌ول دان فه‌ بزاقئ بکن قئ یه‌کی ل دیدارا وه‌ شاد بکن.

ئه‌و جیوازی ب سه‌به‌قا هاتیه دیتن:

جه‌ئ هه‌ژی ئاماژا پئ کرنیه‌ کو (د.خلیل)(٧٤) سه‌به‌قا مینا (به‌ده‌ل فه‌قیر) ژلایب

ناقهرۆكى فەزى بى دەستكارى قى دەقى ددە نقيسين. لى (يوسف) ژ (۷۴) سەبەقا ب دەست خوەشى قە دكە (۸۹) سەبەقا ئەقە ژى ئەو سەبەقەنە ئەوئىن ل بن فان ژمارا تىنە دىتن:

<p>۲۷ / چ سەبەقە مەرخونە بۆرى دەرويش كر بوب زىنە ئەينەتا مە ناف دنا مېردىنە</p>	<p>۱۸ / بۆرۆژ بەيانە ئەقە بوون ئىرقى تە هلدانە باژۇكا هەو مە چ نېشانە</p>
<p>۲۹ / بۆرۆ تونى بەركەقى دەستو پىن وسەرى باژۆ ئەم جنە مەزەلا كەكىن دەرويش ئومەرى</p>	<p>۲۸ / بۆر ويى بىن فەنا جادىي كەنا باژۆ ئەم جنە ناف دنا</p>
<p>۵۵ / مېرۆ ب نىسبەتە بورى من ج قىمەتە رىا من ل سەفەرەكە بىن عەزەتە</p>	<p>۵۳ / ئەزم دەرويشەكى شكەستى ئەقە بوو بۆرەكى منى بەستى من زانى يا دى خۆ ئىيورىنم يان هەسپى</p>
<p>۶۷ / ئەو مالا مە عەفاند بوژ قاتى خۆزى ئەز روونشتىبامە ل سەر وى بساتى وەكى مەتبەخچىبى شېخادى باندىر كە وەرنە سماتى</p>	<p>۶۴ / دلجى منى بەھى يە عەرەفاتە و دەھى يە كارى خوە دكنە زىبارەتى يە</p>
<p>۷۰ / بانگا من ل دنا گرتىبەكى قىدان و زىزان ژ لالشى بۆ مە بىتن هانا</p>	<p>۶۸ / ئەو مالا مە خودان ئىمانە لالش و سكانە ئەو جىبى دىن و ئىمانە</p>
<p>۷۶ / كەلى قازىا ل مە بلند نەكن رى يە ئىك ژ با مە هاتىبە ئەقە حەفت سالە ل باوهرى گرتى يە كا بىژن سەبەب چى يە ؟</p>	<p>۷۱ / بانكا من ل مالىن مېرا گرتىبەكى قىدان و زىجىرا ژ لالشى بانكا مە بىتن فەقىرا</p>
<p>۸۲ / من مېرى خوە دىت ب هەردو و چاقا ل من رۆهن بوون دل و هناقا من ل پادشاىى خوە كر زۆر سلاقا</p>	<p>۸۱ / پادشاىى من كره تەقدىرە دانە پىشبا من فەقىرە ئەز بىرمە حىزرتا مېرە</p>
<p>۸۵ / يا دەرويش توى مسكىنى هەرە ماله خوە رۆنى ئىشە لاتو جارەكە دى مەخفور تامىنى.</p>	<p>۸۴ / پادشاىى منو من ب تە گەلەك مرازە مە گەلەك كىشبا چلە و مىجادە تو جارەكا دى من نە سىپىرى دەستى چو جەلادە.</p>

سهبه قه و سه رۆژاژیهك:

تێبینی: ژبه‌ر وان زێده‌كرنی د سه‌به‌قی قه‌ول دا هاتنه‌كرن ژبال كه‌كی (یوسف) جیوازیه‌ك دژمارئ دا تی دیتن. ئەقه ژئو ئەو سه‌به‌قه‌نه ئەوی ژبال هه‌ردوو نشیسه‌ری نافیبری (د.خلیل) و (یوسف) قه‌ تینه‌ دیتن. هه‌ره‌مان سه‌به‌قا لئ لێك گه‌ورینك د سه‌به‌قی دا تی دیتن.

یوسف به‌ری	د.خلیل جندی
<p>٦٠-٥٤ / هه‌فت سالان نو ته‌مامه ئەز ل بنی‌ حه‌بسیده‌ مامه ئەز ژ شه‌رقی هاتم ونه‌ گه‌هه‌شتمه‌ شامه</p>	<p>٥٤ / هه‌فت سالان وزێده ئەز مامه‌ دینی حه‌بسا حه‌له‌بی دا ئێکی ژ لالشا نۆزانی مه‌یزه‌ نه‌كر بوو پێدا</p>
<p>٦١-٥٥ / هه‌فت سالان وزێده ئەز ما‌بووم ل بنی‌ حه‌بسیده كه‌سی ژ می‌ر ومه‌رگه‌ها شێخادی مه‌یزه‌ نه‌كر بوو پێده</p>	<p>٥٥ / هه‌فت سالی ته‌مامه دینی حه‌بسا حه‌له‌بی دا مامه ئەز ژ شه‌رقی هاتم نه‌ چۆمه‌ شامه</p>
<p>٧٧-٦٦ / می‌رو توی ئاقلی هه‌شا بی‌نه‌ سه‌ر دلی مالی مه‌ مه‌رگه‌هیا ل وه‌ ته‌ره‌فیا نه‌ حه‌سلی</p>	<p>٦٦ / گو‌تی: می‌رۆ! تو وی دزانی هه‌شا بی‌نه‌ سه‌ر جانی پشتی سل‌تان شێخادی دی ژ قالبی ته‌ فرینم گیانی</p>
<p>٧٨-٦٧ / می‌رو تو دزانی هه‌شا بی‌نه‌ سه‌ر دلی پشتی شێخادی ئەز دی ژ قالبی ته‌ فرینم گیانی</p>	<p>٦٧ / می‌رۆ! تویی ب ئاقلی هه‌شا بی‌نه‌ سه‌ر دلی مالی مه‌ مه‌رگه‌هیا ل وه‌ طه‌ ره‌فیا‌نا حه‌سلی</p>

دقان هه‌ر هه‌شت سه‌به‌قا دا ژ قه‌ولی نافیبری سه‌ر وین كرنه‌كا ئاشكرا تی دیتن. ئەقه ژئو چه‌وتیه‌كی په‌یدا دكه‌ دواته‌ وناقه‌رۆكی دا.

ئەو سه‌به‌قا ل جه‌نی خوه‌ نه‌هاتی دیتن:

سه‌به‌قا ژماره‌ (٦٠) ژبال دكتور قه‌ ب قی ره‌نگی به‌رچا‌ف دكه‌ قه‌:

(٦٠) خۆزی چۆبامه‌ سو‌كا مه‌عریفه‌تی

یه‌ تژیه‌ ژ خیری، ژنازی، ژ نعه‌تی

* * *

وژبال کاک یوسف فه ب فی رهنگی به:

(۶۹) خۆزی ئەز چۆبامه سوکا مدعریفه تی

جیی خیر وناز ونه عمه تی

جیی ستی لی دکی داوه تی

لی ژبال (یوسف) فه ئەف سه به قا ل فی جهی نایی دیتن ئەوا دکه فه دناقبه را سه به قا ژماره (۶۵-۶۶) دا به لکی ئەف یه که تی دیتن د سه به قا ژماره (۶۹) دا، بو زانین ب سی رستا.

ئەفه ژی وی رامانی دگه هینه جیوازیه کا مه زن چیویه، به لکی ونداگر نه ک پهیدا دبه.

دوو سه به قی بووینه نیگ:

(د.خلیل) هۆسا دکه دوو سه به قه:

(۵۷) من گو: شه هدا من نیگ ئەلاه

مه قلوب و مدرگه ه سلا

* * *

(۵۸) سلاقیت من ل مه قلوبی، ل مدرگه هی

ل لالشی خودانی قوبه هی

ل وی عه ردی، عه ردی ئیزیدخانه دکیشی عه باده تی و سجوده تی

* * *

لی (یوسف) شان هه ردوو سه به قا ب نیگ سه به قا دده نقیسین ئەو سه به قا ژماره (۶۳) دا پیشچاڤ که فه ئەفه ژی ونداگر نه ک پهیدا دکه دسه به قی دا.

ل قی سیریانی ب نه چاری فه ئەمی به رب زمانی قه ول فه بدنه ری:

بی کومان رۆلی زمان نیته فه شارتن دسه رکه تنا ده قکی هۆسا دا. له وما هه ر په یشه ک خوه دی واته یه دقان هه ردوو ده قا دا زۆر جارا ئەفه یه که تی دیتن وگه له ک جارا بوویه ئەکامی ژ ده ست دانا هن واته یان راسته ئەف قه ول دگه له ک قوناغا رابوویه لی دبیتزم دهم

نه هاتيه پاقتر راگرن وبکنه ئيک واته وناقهرۆک. ژبهه نه بوونا چ بهلکی ميژووی نکارن ديتنا خوه بگههين ژبو ديارکرن وسهر راستکرنا ريزمان وجيوازيا في قهولي. لي ته مي ههول دان قه سه به قی ژ لايی زمان قه مه گو مان ژي هه ی نان وي جيوازيا هاتي ديتن ژ ههردوو نقيسیني نقيسه رين ناقبري قه. ل همبر ههف بدنه نقيسين:

د.خليل جندی	يوسف بهری
٣/ دلێ منی ژ هه وهسته ئهفه بوو ئیقینا من لی د بهسته من زانی دێ ل عهردی شامی کمه قهسته	٣/ چ سبه به که هه وهسته ئهفه بوو بۆرەکی منی بهسته دی ل ئهردی شامی کمه قهسته
٩/ من ههژۆت، نهز چومه سلاقیته شیخ بازیده هه ی بۆرۆ، بی وهجیده من گوت: مه رگه ها شیخادی جیبی مریدا	٩/ باژۆ ئه م چنه سلاقیته شیخ بازیدا هه ی بۆرۆ ئی وهجیدا مه رگه ها شیخادی جیبی مریدا
١٣/ من ده ژوو، نهز چۆمه سلاقی شیخی نوری من ژ وی عه زبزی خواست بو ده ستوری من گوت: ل ناقههرا من و مه رگه ها شیخادی ما بوو ئیکه دوری	١٣/ باژۆ ئه م چنه سلاقیته شیخی نوری ژ وی عه زبزی بخوازن ده ستوری ل ناقهه مه و مه رگه ها شیخادی ما بوو گه له ک دوری
١٩/ بۆر ل گه ل ده رویش ناخفی ئهفه بوو عه جیبیا تو پێ دلشی باژۆ! حسکه ی ئه م ب شهف ژي ناخفین	٢٠-١٩/ بۆر ل گه ل ده رویش ناخفی گو ئه فه بوو کو باریا تو پێ دلشی باژۆ نه ب شهف و نه ب رۆژ ئه م ناخفی
٢١/ عه بن زافی د ئیوری عه لی ئه م چی عه زه ت کرین ژبهه مپرو موجهه تا شیخادی ما بووی که وگری	٢٢-٢١/ ل عین زافا ئیوری وعلی عیژه ته کا چاک ژ مه راکری ودلی من ژبهه مپرو موجهه تا شیخادی ما بوو که وگری
٢٣/ عه لی گوتی: هه ی ده رویشی منۆ بی زه ربابا تو سه ره سه ری من هاتی وههردوو چافا تو دی چی، ناگه هیه وان جیا، وان کا عبا	٢٤-٢٣/ عه لی گوتی: هه ی ده رویشی منۆ ی زه رقا تو هاتی سه ره سه ری منوههردوو چافا تو دی چی تو ناگه هیه وان جها، وان گا فا
٢٦/ که کێ ده رویش ئومه ر هاته ده ر کوچه ک وی دبه زن، فه قیر وی ل به ر ئه م دی طواف که یین ده ست و دامان وسه ر	٣١-٢٦/ که کێ ده رویش ئومه ر هاته ده ر کوچه ک بازدا وه فه قیر ل به ر وه رن گه لی دنا تواف بکه ن ده ست و دامان وسه ر
٣٦/ ژ مپردینی دیوم سواره من دیت وی ژي دچن قافل وجه له ب و بازرگانه من گوت! گه لو! ئه فه عه ردی ژي دستین خه فاره؟	٤٠-٣٦/ ئه ز ژ مپردینی دیوم سواره ل ده رگه هێ حه له بی دکم پسپاره گه لو! ئه فه یه جیبی ژي دستین خه فاره

یوسف بهری	د.خلیل جندی
۴۶-۵۰ / جانی دەرۆیش کەفت ل خەلمەتا من بکه لەزین گوت بەیتا رۆب خودی دئی کە ل خیلەمت من بکه لەزین ژ ترسا دا دل وەناقێت من تێک دلەزری	۴۶ / جانی دەرۆیش کەفت بوو طەزین گوت! بەیتا رۆ! ب خودی کە ل خەلمەتا من بلەزین ژ ترسا دا دل وەناقێت من تێک لەزین
۵۱-۴۷ / دلێ منی هەند ئێشە ئەز ل سوکا چومە پێشا دوو چاویش هاتن ل من و بۆر دکەتە تەفتێشە	۴۷ / دسووکادا چومە پێشە هاتنە پێشیا من دوو چاویشە وئ ل من و بۆری دکەن تەفتێشە
۵۲-۴۸ / ل سوکا چۆمە خوارە دوو چاویش هاتن دکەن گازی و هوارە یەکی ب سەری بۆر گرت و یەکی ب دەستی دەرۆیش گرت گوت کەرمکە وەرە خوارە	۴۸ / دسووکادا چومە خوارە هاتنە پێشیا من دوو چاویشێت پرگالە ئێکی ئەز ژ بۆری ئینا مە خوارە
۵۴-۴۹ / دوو چاویش هاتن و دانینە گۆتن یا دەرۆیش کەرمکە میری حەلەبی تە خوینە وئ بەهائی بەدە تە و بۆر ژ تەدستینە	۴۹ / میری حەلەبی مادینی دوو چاویشا ل پی من شینی یا دەرۆیش! بەهایی بەه، بۆ من بۆری بینی
۵۹-۵۳ / دوو چاویش رابون ژ دیوانی یەکی ب سەری بۆر گرت بر ئێخستە خانێ و یەکی ب دەستی دەرۆیش گرت برە حەبس وزیندانی	۵۳ / دوو چاویش وئ ل دیوانی ئێکی ب سەری بۆری کێشا ئێخستە خانێ ئێکی ب دەستی من گرت، گو! دەرۆیش کەرمکە بنێ زیندانی
۸۳-۷۰ / شێخادی گوتی! یا دەرۆیش تو ب خیرھاتی تو جارەکا دی هاتیە فی وەلاتی ب تەما رەحتی و شقیاتی	۷۰ / شێخادی گوتی! یا دەرۆیش! تو ب خیرھاتی ب تەمەن رەحتی و شەقیاتی تو جارەکا دی ژ وی وەلاتی هاتیە فی وەلاتی

کاکک:

گەلەک جارا ژبال چینی رەوشەنبیر و هزرەمەندفە تی بەحس کرن کوچ تشت ل سەر رووی عەردی بی نو نینە بەلکی هەموو تشت دوباراکرنە ئان ژمی باشکرنە هن تشتی کەفنه: (کلود لیفی شتراوس) دبێژە: (نەه ژ دەهی دەستکەفتی مە هیش دەسکەفتی گەلین دەسپیکێ نە، بەلی تشتی مە کری مە ئەو دەستکەفت یین باشتەر لیکرین ئان مە پێشێخستنهکا لی کری. ئەف یەکە ژمی ب تەقایی لایەنی ژبانی قەدگرە) (۶). بەلی ل فی دەرۆی پرسەک خوە د هاقی قادێ ئەری کی دەق ئی ببە پەردەک ئان پەرەکە ژبۆ

سهرکه تنی؟! بهرسف ژى يا دياره وب ئاساييه هه که ئەم دورستی دواتا دهگيریی بگههن وئارمانجا وئيا سهرهکی بزائن. چونکی ههر دهقهک دقئ تشتکی وسا بگههينه کو بهری هنگئ نه هاتيه گوئن ئان نقييسين وهه گهر هاتيه نقييسين ژى دقئ ئەف دهقئ نوو، خوددی هن واته يئ نووبه ودهقئ کهفن بهر ب مهودا يئن دی بر به ژبلی قئ يه کئ ئەم نکارن بيئن ئەفه دهگيريه کا سهرکه تی يه بهلکی دئ لاوازترين رهنگئ دهگيریی به وگهلهک ژ دهزیئ وکوپی کرنئ يا جودانابه. ژبهر وئ نه ههفسهنگيا دقان ههر دوو دهقا ژى دا تی ديتن ب ههفسهنگی فه مهژی ديتن وبوچوونا خوه يا تاييهت هه يه:

* مه ره ما من ل قئ دهري نه ره خنه گرتنا تنی نه ههفسهنگيه کا پهيدا بووی. له وماژى دههر خاله گئ دا ب شيوئ پرسيار ژبو خوندهقانی هيژا هشتيه داکو ئەو ب خوه بريارئ ل سهر راستيي بدن.

* د ههر دوو دهقئ قهول دا جيوازيه که مهزن تی ديتن.

* ژبو گه هاندنا چيروکئ تهف واته يئ خوهفه (د.خليل) تا رادهکی سهرکه تن ب دهست خوهفه ئانيه.

* تنئ ژبهر وان سه به قيتن ب ژمارا هاتنه ديتن وزيدکرن ژلايئ (يوسف) دهستخوه شيبئ ليدکن.

* هه گهر مه ره ما (يوسف) ئەو به کو سه ر زيده کرن دايه وي قهولي به لي بزچي ب قئ رهنگي چيروک؟!

* ههر دوو نقييسه ران چه ختيئ ل سهر وي يه کئ دکن کو ژيددهري وان يئ سهره کی گوژارا کاروان بوويه ئەف يه که ژبال (د.خليل) فه ب زه لالی تی ديتن لی ژبال کاک (يوسف) گه لهک جارا چاقئ خوه لی نقانديه، لی دنقييسينا قهول دا هه ما ههر ئيکجار چاقئ خوه ليته فه کرنه ئەف يه که ژى دنقييسيني دا تی ديتن به لي نزانم چاوا ديپژه: مفايه کی سهره کی ژئ هاتيه ديتن!!!.

* د نقييسينا دهقه گی هوسادا وپيدقيه مرؤف ب شيوه کی زانستيانه سهره دهري لگهل بکه ژبو بتر گه شکرن وقه ژاندنا تهف پيکههاتي وي. ل گور ديتنا من ژبال که کئ (يوسف) فه خه مساريه ک هه بوويه، باشترين نمونه ژى ئەو په رتوکا ژبو جارا دووی

ئەف دەقا ھەمبەیز كرى ل ژېر ناڧى (پەژن ژ ئەدەبى دىنى ئىزدىان) پىتئى بوو
ئاڧرىهەك لى كرىا...

* ل ڧى دەرى مە ناڧى ئەم بوچوونا خوە ل سەر ياكەسى زال كن ئەمى ڧى دەرگەھى
بەپلنە ڧە كرى ودىت و بوچوونا ھەرا مەزن ئى ئەوبە ژبوو رەوشەنبىر و خەمخورى بەرىز
ژبوو ئېك لاكرن و پاڧژكرنا ڧى دەڧى.
* گەل رىز وڧىانى ژبوو ھەردوو نڧىسەرى ھىژا ھىڧىدارم من ھەستى وان نە ئىشاندەبە.

ژېدەر و پەراوېز:

* د سالىن چلاندا برىارى ددە ب تەمانى درىيا خودى دا خوە بشكىنە وژيانا
دەروپىشى و قەلەندەرى دگرە. ژبوو ڧى يەكى خەرقە دبە رخوە دكە وژيانا وىيا دىندارى
دەسپىدكە. ژ ھنگى تا ئېرۆ بەشدارى ھەموو رېورسىمى ل گەلىپى پېرۆزى لالش دبە.

۱- د. خلیل جندی پەرن ژ ئەدەبى دىنى ئىزدىان سالا (۲۰۰۴) بەرگى ئېك لاپەرە
(۴۴۳) چاپخانا وەزارەتا پەروردا ھەولتېر.

۲- یوسف بەرى، گوڧارا لالش ژمارە (۲۴) لاپەرە (۱۵۵) سالا (۲۰۰۶).

۳- یوسف بەرى، ژېدەرى بەرى، لاپەرە (۱۵۶).

۴- د. خلیل جندی، ژېدەرى بەرى، لاپەرە (۴۴۴).

۵- یوسف بەرى، ژېدەرى بەرى، لاپەرە (۱۵۷).

۶- صبیح محمد حسن، چەند رىبەك بو دەڧى، لاپەرە (۸-۱۳) چاپخانا ھەوار
دھوك سالا (۲۰۰۴).

** پەرتۆكەكا پرقەشەنگ و پېرۆز وژ دوو پشكا پىك ھاتىە و خراھەكا مەزن ژ ئەدەب
و تور و رەوشتى مرۆڧى ئىزدى ددە دىار كرن وژ (۱۱۲۲) بەرپەرا پىك تى. ب پشستە ڧانىا
دەزگەھى سېپىرىز ھاتىە چاپ كرن ل چاپخانا وەزارەتا پەروردا ھەرىمى ڧە پشستى ھىژا
مؤید طیب ب خامى خوە ب چەند پەيڧا دخەملىنە.